

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

Mindennemű akár a szerkesztőséget,
akár a kiadóhivatalt illető küldemény
a főiskolába címzendő.

Megjelenik: havonként háromszor.

Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr.

Egy szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő:

KUN BÉLA.

Főmunkatárs:

KORSÓS ZOLTÁN.

Kiadóhivatal főnöke:

MOHÁCSY JÁNOS.

Hirdetési díjak:

Egész oldal 8 frt, $\frac{1}{2}$ oldal 4 frt,

$\frac{1}{4}$ oldal 2 frt, $\frac{1}{8}$ oldal 1 frt.

Többszöri hirdetésnél kedvezmény.

Kié lesz a lap?

A „Magyar Irodalmi Önképző Társulat” alapszabályt tárgyaló közgyűlésén élénk vita tárgyát képezte e pár sornyi jegyzet: *„A lap teljes és kizárólagos tulajdona a M. I. Ö. T.-nak és soha senki által el nem idegeníthető.”* Voltak, kik e jegyzetet feleslegesnek tartották s voltak, kik e jegyzet kihagyásában a társulat jogainak eleve való szándékos megcsorbítását látták.

Az egész jegyzet mellett való elszánt csatározás önkéntelenül eszünkbe juttatja, hogy nagy por kár a semmiért.

Elvi kérdésről van szó. Kell-e biztosítania a Magyar I. Ö. Társulatnak a maga saját, természetsszerűen kizárólagos vagyonát?

Kellene abban az esetben, ha valami cselszövény, valami zordon erőszak el akarná venni. Ennek az elorzásnak intencióját meg nem lehet másra rá-sütni, csak a bizonytalan jövőben még most elmosódó Akadémiai Körre. Bizonyára érezi a jegyzetvédők lelkes serege, ha meghallgatja szíve dobbanását, hogy e jegyzetről való előrelátó, félénk gondoskodás, általában e jegyzet kicirkalmazása — istenmentsen — de eszébe sem jutott volna, ha a mindinkább erősödő közszellem az Akadémiai Kör eszméjét még felszínre nem hozta volna. Óh, ha rólad, előre megsértett Akadémiai Kör, még csak halvány ideánk sem volna, ha a mostani tarthatatlan állapotok, a haladás, az átalakulás nagy kérdése új élettel biztató körvonalaidat nem rajzolná előnkbe: e jegyzet sem pattant volna ki a nemlét burkából, de hát így életet kér, tiltakozik és biztosít. Miért? Mert van mit féltetnie. Mitől? Az elorzástól. Kitől? Az Akadémiai Körtől.

Ideje, hogy ezzel már tisztába jöjjünk.

Én Istenem, hát olyan rettenetes valami az az Akadémiai Kör? Zúz, ront, tapod, rabol a helyett, hogy a jótékony építés áldását fakaszsa? Leigázott, megfojtott mult romján vesz élő lehellete? Szeretet helyett gyűlölséget, érdek-kiegyenlítés, társulás, testvériesség helyett visszavonást, szétszakadást, egymás élete, vagyona ellen való galád kirohanást hoz föl a bűnös alvilágból?

Hiszen akkor veszszén az egész Akadémiai Kör, maradjunk meg a mostani tengődő, haldokolva levegőért kapkodó, satnyult ifjúsági életnél, mert az Akadémiai Kör a rosznál roszabbat, a kiirtandónál kiirtandóbbat, virág helyett dudva gyomot sarjaszt föl s a tarthatatlanságnak még mélyebb örvényébe süppedünk. Szóval ez esetben az Ak. Kör érdekében való igyekezetünk nem erény, de furfang, vermet ásás, bűn.

Lehetnek, a mint hogy vannak is az Akadémiai Körnek elvi ellenségei, kik „újítási vágynak, semminek” minősítik és végzetes órában megszületettnek tartják az egész eszmét, de talán csak azok sem képesek az Ak. Kör célját, mivoltát így elrútítani és befeketíteni. Ily hangokat lehet ugyan hallani, de de hát a fekete festék ragadós is egyuttal s könnyen felavatja, elárulja a mázólót.

Hogy a „Debreceni Főiskolai Lapok” a Magyar Irodalmi Önképző Társulat tulajdona: tény és valóság. Elvenni senki sem veheti el a Magyar Irodalmi Társulat tudta, beleegyezése és akarata nélkül. Az erkölcsi erő mindig súlylyal bír, az erkölcsi erő hatalom, erre kell itt a Társulatnak támaszkodnia, nem az alapszabály holt betűire, mert e jegyzet egyrészt sértő, a legélesebben vádló, másrészt felesleges. Miként menne bele a M. I. Ö. T., mint „irodalmi és retorikai szakosztály” az Akadémiai Körbe, miként válnék testvériesen egy eszmei részszé, ha

ily hajmeresztő előítélet lidércnyomása nehezítené akarátát? Hiszen úgy az Irodalmi társulat önmagával jönne nevetséges ellenkezésbe, önmagát alázná meg.

Mert a jegyzettel a Társulat nem nyer, de sértt, a jegyzet kihagyásával nem vesz, de áld.

Az Akadémiai Kört ha az egész ifjúsági éle, legfőbb átalakító tényezőjének szemelték ki álmaink őrizkedjünk, hogy tradíciók, régi jogok látszólag tiszta, de valóképen csak felhasznált kaméleon palástjában lehetetlenné ne tegyük, a mit akarunk. A legkisebb, hajszálnyi térig ügyelni kell.

A lap ily védeke másodszor felesleges. Nyilvánvaló: A lap addig lesz az Irodalmi Társulaté, míg a tagokban él a multhoz való szilárd ragaszkodás. Ha elhanyagoljuk a hagyományos erény, hiába rögzítettük paragrafusokhoz az igazságot, $\frac{2}{3}$ ad rész kell s száz alapszabály is semmit ér, másrészt meg, ha nincs alapszabály, de él a régi erkölcs. a meggyőződésben, a tudatban, a lelkiismeretben van a győzelem.

Mind a mellett nem tiltakoznánk a jegyzet ellen, mondanánk, hadd menjen a többi közt mint pótlék, se nem ártva, se nem használva, se hidegen, se melegen: de kifejtett sértő intenciójánál és vádló célzatánál fogva — az Irodalmi Társulatnak nem lévén veszélyeztetve semmije — helyesnek tartjuk kihagyását.

TÁRCA.

Vallomás.*

*Fömládoztam mindent te érted
Rangot, vagyont és büszkeséget,
Szülőt, barátot és rokant...
A kiknek képe élt szívemben,
A kik forrón szerettek engem,
Elüztem őket, mint bolond —
Szeretsz-e, mondd?*

*Földultam érted ifjúságom...
Még most is, hosszú éjszakákon
Szemem megannyi könnyet ont;
Biztos jövőmet elvettem,*

* Mutatvány a jeles tollú s fiatal költőnek sajtó alatt levő kötetéből.

Ha egykoron az Irodalmi Társulat az Akad. Kör része lesz, megmaradhat a lapra nézve: „*Kiadja az Irodalmi és Rhetorikai szakosztály; az Akadémiai Kör hivatalos lapja.*“

De hogy minden erkölcsi bátorságot levetvén, a jövőben rémitően kételkedvén, s önmagunkban is bizalmatlankodván, erőnket, akaratunkat gyengeségre, értéktelenségre redukálván, jogunk tudatát csak úgy magunkra erőszakolván, még hozzá sértünk és ápolás helyett sebezzünk, továbbépítés helyett önmagunk romboljuk szét már az eddigit: minden bizonynyal következtetlenség és sajnálatra méltó beteges jelenség.

A lap most és mindenkoron az Irodalmi Társulaté. Kár tehát döngötni a dobót, verni a vészharangot: nem adjuk, nem adjuk! — mikor senki sem mondja, hogy elveszem!

B.

Reminiscentiák.

Irta: Konrád Ernő.

Az 1849. év után bekövetkezett szomorú korszakot mindnyájan ismerjük. Hősies szabadságharcunk leveretett, népünk ezrei elhullottak abban. S a kit e sors ért, az legalább a harcmezőn történt dicső halál glóriájával szállott sirjába, honának földjét áztatta piros vére, a melylyel hazaszeretetét pecsételte.

*Koldus vagyok, im nézd, felettem
Vészterhes felleghad borong...
Szeretsz-e, mondd?*

*Nincs másom már, csupán a szívem,
De ez szeret! Örökre hiven!
Áldást rád dobbanása mond...
Bűbájad istenként imádja
Szemed tüzeiben feltalálja
A boldog túlvilági hont..
Szeretsz-e, mondd?*

*De ha azt kívánod te tőlem,
Hogy ezt a szívet összetörjem:
Bármint zokog, sohajt, jajong, —
Vidáman zúzom szét s a földre
Neved a vérével irom le...
Ragyogjon tőle a porond!
— Szeretsz-e, mondd?*

Keményfi.

telte meg. De jaj volt annak, kit szerencsétlen végzete az életnek tartott fenn, hogy lássa a haza romlását és a bitón fojtsák bele kétségbeesett lelkét.

Szomorú idő következett ezután. Mint a mindenfelől komor felhőkkel borított ég, mint az elsötétült láthatár, úgy nézett ki az alkotmányától megfosztott ország, szabadság nélkül nem élhetett soha sem a magyar, az volt levegője, életető eleme. Hogyne borult volna el lelke, midőn az osztrák abszolutismus összetört egy csapással mindent, mit annyi századon keresztül alkotott, miért annyi vérrel, étellel áldozott, csak ép az előbbi pillanatban is. A kietlen korszakba csupán egy sugár hatol be, mely ismét csak a magyar jellemet világítja meg. Ez egy sugár a passiv resistentia, melylyel még akkor is, midőn lenyűgözve, bilincsbe verve tartá az önkényuralom a leverte nemzetet, a harcot nem adva fel, állott ellen úgy, a hogy tudott.

S a kezdetben vékony sugárka később nagybodott, nagybodott; mind világosabb lett a sötét élet, mind több-több sugárkéve árasztá melegét, míg végre feltűnt a ragyogó, a milliók boldogságát hozó nap.

Igen! a 60-as évek elején beköszöntött az alkotmányos élet, s avval együtt visszatért a remény, a vágy a szabadság után.

Mint a villamfolyam járta át a nemzet minden

tagját az új korszak üdítő szele s az elfojtott szabadság annál hevesebben követelte jogait. Az ifjúság volt első üdvözlője a szebb időknek, mely lelkesedve indult tágítani, szélesbíteni a derülő láthatárt s munkája közben mindent felhasznált, mi magyarságát kifejezésre juttatta. Nem kellett többé az idegen szó; ha nem volt magyar, csináltak magyar szót. Nem kellett az idegen ruha, hanem igen a magyar attila, a nagy taréjos, sarkantyús csizma, a pántlikás pörge kalap; nem kellett az idegen nyelvű tudomány, költészet s kultúra. Magyar nyelv zengett, magyar szellem virult minden tájékán hazánknak.

Képzeltető-e, hogy Debrecen s annak ifjúsága nem az első elsője-e akkor, a midőn a magyarságról van szó; hogy a szép, lelkes kor hajnalán nem a legelső közt ragadja meg az alkalmat, hogy az oly mélyen szívébe vésődött ragaszkodását, rajongó szeretetét nemzete, hona iránt a legteljesebb mértékben ne nyilvánítsa?

Sőt igenis e főiskola ifjúsága volt az, mely lelkesedését, örömét. újra ébredt életét nemcsak nem titkolta el, de belsőleg, külsőleg kifejezésre juttatta minden szavával, tekintetével, beszédével, tetteivel.

Épen a M. I. Ö. T., mely azon időben az ifjúsági élet kifejezője volt, vitte e tekintetben a vezérszerepet. E társulat, melyet akkor Önképezdének neveztek, munkálta a magyarság ügyét, teremtett,

ELLA.

Kigyult a gázláng fénye szerte-széjjel,
...A nagy városra leborult az éjjel,
Együtt valánk a csendes éjszakában
Egy barátommal, ott a kávéházban.
Nem messze tőlünk huzta a cigány,
...Merengtünk a szomorú muzsikán
S hogy belekezdett egy keserves dalba,
Megnyílt halkan a jó fiúnak ajka
S így szólott hozzám: elmondok neked
Egy mindennapi kis történetet.

* * *

A park fái közt átsütött a hold,
Tavaszi este, csöndes este volt.
...A halvány köd ezüstsín fátyolt szöve,
Halkan borult a sima tótükrökre.
Ott ültem véle édes boldogságban
A tóparton, a platán fák alatt. —

...Egy-egy bokor a kertnek távolában
Ugy tűnt fel, mint egy nagy sötét alak.
Oly hallgatagok voltunk mind a ketten,
Ugy ültünk csöndben, némán, önfeledten,
Az esti égnek elbódító fénye
Lehult arcára s bűvös szép szemére,
Mint egy szobor...

a messzeségbe nézett,

... A távolból elhallott a zenének,
A mulatságnak mámoros zaja...
S megszólalt végre márvány ajaka.
Jobb itt, mint ott...

s hogy fölveté szemét,

Megfogtam fehér, átlátszó kezét,
S beszéltem hozzá sokat, lángolóan:
Mi szép is vagy te, kis baba, valóban,
Fehér az arcod, mint a tiszta márvány,
... Szeretlek Ella, édes kicsi lánykám,
Szeretlek forrón, lángolóan, égve,
Bár hideg arcod s szép szemednek fénye
Egy más világról mesél énnekem,
Hol nemesebb, tisztább a szerelem —

*

mozgalmat, magyar szellemű ifjúsági életet, úgy hogy hatását Bihar metropolisával: Váraddal is érezte. — Sok jeles, mai nap is élő hazafinak adott élet-irányt, képzettséget, elveket az önképezde, mely erősen rányomta bélyegét azokra, kik körében élték át az ifjúkor legpoétikusabb korát, a tanulói éveket.

Nem lesz azért talán érdektelen, ha kikapunk egy évet eme korból s egy rövid, vázlatos visszapillantással bemutatjuk az akkori mozgalmakat, eszméket, szokásokat, mit tenni úgy véljük legérdekesebbnek a Társulattal való közeli vonatkozásánál fogva; ha elő veszszük egy folyamát a Heti Közlönynek, mely leghivebb tükre volt az ifjúsági életnek s egy-két szemlét tartunk fölötte.

Az év, melyet választottunk, az 1861—62. isk. év. Hogy miért választottuk éppen ezt, még fogjuk látni alább, most azt mondjuk el, hogy a lapnak címe: „Heti Közlöny az önképezde köréből“. Éli pedig „ötöd évi folyam“ át. Érdekes, hogy a datálás régi módja, így az első szám kelte: Őszhó 27. 1861. Tehát az 1861. év novemberének 27-ike. Szerkesztője pedig Balogh Ferenc hittanuló, jelenleg igen tisztelt egyik akadémiai tanárunk. Vezérszerepvivője az ifjúságnak, buzgó harcosa a magyarságnak minden téren, kezdeményezője az akkori magyar ruha viseletnek. Rendkívül agilis, lelkes tagja az ifjúság-

nak, kinek sokat köszönhet éppen a M. I. Ö. T. — Nagyön szereti az idegen szavakat magyarosítani, mint látni fogjuk. S ezzel már elő is adtuk egyik indokát az év fentebbi választásának. De máskülönben igen nevezetes év volt ez a főiskolára nézve azért, mert akkor lettek neki jogászhai és bölcsészei a szomorú „tiz év“ után. Erről számol be a szerkesztői előszó is vonzó melegséggel.

Az önképezde Őszhó vagyis november 18-án alakult meg, miről a lap „Tanulósági élet“ cím alatt emlékezik meg szellemes leírásban, mely érdekes és kedves világot vet az akkori világra, midőn a tanulók maguk gondoskodtak üléstermek rendbehozásáról, felékesítéséről.

A „Tanulósági élet“ állandó rovatát képezi aztán a lapnak, mely hűségesen beszámol az Önképezde működéséről. Fontos és nagy helyet foglal el még benne az imatermi szemle. Állandó rovatok pedig még a „Szépirodalmi berek“, „A színház látogatás heti rovata“.

Nagy számmal találunk értekezéseket különböző szépirodalmi tárgyakról, különös előszeretettel fejtegetve azonban az Önképezde viszonyait. Az ifjúsági életet is folyton figyelemmel kíséri a lap minden irányban, mint azt bizonyítja a II. szám negyedik cikke, a „Tűzoltó társulati szemle“, mely az egyleti

Szeress te is, próbálj szeretni engem,
S a mint szemem lassan reá emeltem
A hold fényénél ... ah csodák-csodája!
A lány örökké halavány arcára
Sötét pír ült ki s szólt:

Szeretlek én is
S mintha az ég az ő két szép szemét is
Ezüst fátyollal vonta volna be,
Könnyben úszott gyönyörű két szeme.
Szeretlek, ah, de ne légy hűtelen,
Szeress engem, csak szeress szüntelen,
Bármerre menve, akármerre járva,
Itt legyen velem lelked, szived álma,
Mert az én szívem csak egyszer szeret
S ha elhagysz majd ... még hidegebb leszek,

— — — — —
Az esti köd ezüstsín fátyolt szöve,
Halkan borult a sima tótükörre,
Fénynyel vonták be a holdsugarak
A fehérlelő, kavicsos utakat,

A park fái közt átsütött a hold,
... Tavaszi este, édes este volt.

* * *

Mi játék is az ember élete!
Hol a gyönyör, boldogság teljes és
Hol legszentebb, legtisztább az öröm
... Legközelebb ott van a szenvedés.

Útést okozhat még hulló virág is,
Még angyal is szerezhethet bánatot,
S midőn leszállt az ős borongó árnya,
Szegény Ellám örökre elhagyott.

* * *

Még egy pár óra, szólt az orvos,
Sirtak körötte csendesen,
Halvány arcán titokzatos mosolylyal
Behunytt szemmel feküdt a kedvesem.

És könnycsepp nem jött a szemembe,
Szó nem vonaglott ajkamon,

életre buzdít. Jellemző a korra az a költemény, melyet Széll Farkas a „Szépirodalmi berek“-ben ír:

Csak egy csókot adj kedvesem,
Legyen oly *hő*, oly lángoló,
Mint kebelem, midőn hallok:
„Csatára hí a riadó!”

Csak egy csókot adj kedvesem,
Legyen *édes*, mint a halál,
Mely engemet a harctéren
E drága hazáért talál.

Csak egy csókot adj kedvesem,
Legyen *hosszú*, mint az a kín,
Melyet érzett a honfi szív
Hazánknek nagy fájdalmain.

Csak egy csókot adj kedvesem,
Legyen *gyönyörűs*, mint a dal,
Melyet akkor zeng a költő,
Ha mienk lesz a diadal!

Mintha visszhangja volna e meleg kedélyű versecske a kor szavának, melyet Petőfi szépen fejezett ki: szabadság, szerelem, e kettő kell nekem. Mintha mondaná, hogy csók és szabadság nélkül nem kedves az élet. Valóban ma is meglátszik már éltesebb em-

bereken is annak a lelkes kornak a hatása, mely erősen megkülönbözteti őket a mai modern, nagy igényű, kora blazirt lelkű világfiaaktól.

(Folyt. köv.)

Az akad. körről.

E Lapok hasábjain fenti czim alatt megjelent cikkemre a legközelebbi szám ugyanazon cim alatt választ hozott, mely azonban intencióimat, állításaimat, általában lényegét az általam írottaknak félreértette s máskép adta elő, mást czáfolt, mint a mit én mondtam.

Ennek kijelentésére azonban a jelen alkalommal csak általánosságban szorítkozom, miután a polemizálás — bár tárgyilagosan is — meddő vitatkozásnál egyébire nem vezetne, holott — ha Isten is úgy akarja — nem sokára mód lesz adva reá, hogy az akad. kör megalkotásánál a kiküldött bizottság a helyesen megértett és helyesnek talált felfogás mellett döntsön.

Akkor a vitának határozat alakjában eredménye is lesz.

Konrád Ernő.

... Ugy érzém, hogy én is nem sokára
Követni fogom halvány angyalom.

Isten! Miért sujtasz ostoroddal,
Mit vétettem te ellened?
Ha valakit magadhoz kívánsz venni,
Mért nem vettél el inkább engemet.

Ugy fáj, ha hervad a virág,
Ugy fáj, ha egy leány halott...
Hát még ha az a baldokló leányka
A te legszebb, legtisztább angyalod.

* * *

És eltemették a hervadt virágot,
Sötét, borongós volt az őszi nap,
S ott aluszik most örök csendes álmot
A tóparton, a platánfák alatt.

Ő kívánta így ... ott akar pihenni,
Sok nyugodt, sötét, titkos éjszakán,

A hol a csendet nem zavarja semmi,
Csak az elmultról suttogó platán.

S ott ültem újra szomorú magányban
A tóparton, a platánfák alatt.
Egy-egy bokor a kertnek távolában
Ugy tűnt fel, mint egy nagy sötét alak.

S oly hallgatók voltunk mind a ketten,
Oly hallgatók, olyan csendesek,
— Én itt a földön kétségbeesetten
S ő csillagok közt, fellegek felett.

Az esti köd ezüstszin fátyolt szöve,
Halkan borult a sima tótükrre,
Felhők közül előtört sugarak
Bevonták fénynyel széles útakat.
A park fái közt átsütött a hold,
...Ah, oly szomorú őszi este volt!

* * *

Csokonai ünnepély.

A „Csokonai-kör“ Csokonai Vitéz Mihály születésének 125-ik évforduló napján a nagy költőhöz méltóan rótt le kegyeletét f. hó 17-én az „Arany Bika“ disztermében tartott ünnepélyes ülésén. Tárgysorozata változatos, előadásában minden egyes pontja művészi színvonalon állott. Rác Károly zenekara zenei nyitánya után a városi dal-egylet zendítette rá Csokonai „A tihanyi echóhoz“ című darabját, melynek pianoi megtalálták az utat, hisszük, még a legkeményebb szívekhez is. Majd Széll Farkas elnök mondott rövid megnyitó beszédet, melyben nagy vonásokkal ecsetelte Csokonai költészetét, meggyőzően szembe állítva a jelenkor beteges költészetével.

Dicsőfi József Csokonai vallásossága című felolvasása [volt mondhatni az est fénypontja. Több oldalról megvilágítva mutatja be nagy költőnk lelkületét. Foglalkozik a közvélemény elfogult ítéletével, mely Csokonait vallástalannak enuntialta. Meggyőző érveket hoz fel vallásossága bebizonyítására.

Rousseau bölcsészete hatott kiválólag az éles eszű ifjura, továbbá családi körülményei, minél-

S megsebzett szívvel járom a világot,
Egy árny, egy emlék az, a kit vigyázok,
Szerettem őt én, szívem értte dobban,
Imádom most is, napról-napra jobban.
S az megnyugvásom és vigasztalásom :
Találkozunk fenn, egy másik világon!

* * *

... A nagy városra kiderült a hajnal,
Már ébredezni kezdett halk morajjal
És csend lett ... és ekkor úgy tetszett nékem,
Mint hogyha abban a nagy csendességben
Fehér, csapongó angyal szárnyra kelve —
Fölöttünk szállt vón' szegény Ella lelke!

Farkas Imre.

fogva nem volt vallásos költő, de kétségen kívül vallásos ember. Munkálkodása s költői nyelvezete tesznek tanubizonyyságot bibliai mély ismeretéről, a mit mutat azon körülmény, hogy annak rejtekhelyeit kortársait megelőzve felkutatta s alkalmazta. Egy időben meg volt bízva zsoltár javításal, kár, hogy e megbízatásának eleget nem tehetett. E tény is igazolja vallásosságát. Ilyen s munkáiból vett idézetekkel mutatja ki szerző, hogy Rousseau bölcsészete költői lelke izzó kohóján miként olvasztotta át, miként teremtett lelke egy külön világot, a mely külön világ virágos kertje a magyar népies költészet legékesebb virágait foglalta magában, a melyek által Csokonai a leg tudósabb magyar költők egyike.

Remek értekezését szünni nem akaró tapsviharral jutalmazta a közönség.

Benedek János igazi magyar zamatú sikerült költeményeket adott elő, szünni nem akaró tetszés követte a rokonszenves előadót.

Ij. Szilágyi Imre s Nagy Dezső művészi zenéjük elbűvölte a közönséget.

Végül a minden ízében sikerült ünnepélyes ülést a főiskolai énekkar „A csikóbőrös kulacshoz“ című darab precíz előadásával zárta be.

Diák emlékek.

Már eljött a nyár, virultak a ligetek, madár csattogott a bokor alján, fürge gyík futkosott a buja fű között, mikor vége volt diák életemnek és haza mentem, hogy buslakodjam a letűnt, boldog diák éveken. — Ki-kimentem estefelé a Duna partjára, néztem, a mint végig teríti a nap vérvörös foszlányát a csobogó habokon s azután elbúcsúzva, letűnik ott a tatai hegyek mögött. — A nap búcsúzása eszembe hozta a mi elválásunkat is, és rátok gondoltam ti elmúlt, boldog diák évek, visszasírt a lelkem ti közétek boldog, könnyelmű társaim.

Hejh! micsoda idők voltak azok, mikor úgy összeültünk s elbeszélgettünk dolgainkról, szerelmünkről a komisz dohány mellett, mikor rágyújtottunk egy-egy magyar nótára s kinevettük, kisírtuk benne örömünket, bánatunkat. — Ezt az időt nem hozza vissza még az öröklét se.

Még rajtunk volt az ifjuság hamva, még ki-

Lapszemle.

Egyetemi Lapok. Végre belátta a Mensa Akademia intézősége, hogy az oly buzgalommal, lelkesedéssel megteremtett nemes célú intézmény nem felel meg az ifjúság jogos igényeinek. A mit a lapok hónapok óta emlegetnek, a mit az Egyetemi Lapokban is sürgetett épen a Mensa egyik választmányi tagja, t. i. a gyors gyökeres javítást, ezt ajánlja az új elnöknek Zachar Gyulának figyelmébe a lelépő elnök is. Világos bizonyítéka ez annak, hogy a mostani állapottal az intéző körök sincsenek megelégedve, reformot óhajtanak. Képes lesz-e már Zachar segíteni a bajon, nem tudjuk, de részünkről melegen ajánljuk a gyors munkát.

Különös véletlen két cikket ad a magyar ifjúság kezébe. Egyik a kolozsvári, másik a budapesti Egyetemi Lapokban jelent meg. A kolozsvári lap közli Kemény Aladárnak Szemere *Fiatal véreim* című művére ügyes tollal, sok igazsággal megírt *glossáit*. A budapesti lap ugyanezt a cikket a földig ledorongolja személyeskedő cikkében.

Nem tetszik ugyanis e cikk a „Magyarország”-nak. Talán azért, mert Szemere Miklós barátja a lapnak, vagy elvtársa Barthának, elég az hozzá, hogy keményen megfeddi Kemény Aladárt, kit ezelőtt Krausznak neveztek, elsiratja a magyar ifjúságot, s

kelet volt szívünk rejtekében, még nem törölte le ifjúságunk himporát a mostoha sors. — Szerettünk, mert vágytunk egy tiszta lény után, örültünk, mert egymást örülni láttuk.

Eszembe jutottatok ti mind, kikkel együtt ittam az örömmel telt poharat, eszembe is fogtok jutni mindenkor; — a bajban, mert visszasír lelkem a boldogságra, mit köztetek találtam fel, — az örömben, mert ti tanítottatok meg örülni.

A szép diák évek elmúltak... Egyikőtöket erre, másikatokat meg arra vitte balvégzete, szóval szétfutottuuk a nagy rengetegben, a világban, mint a vad csapat, mikor közelébe dördül a vadász fegyvere. — Némelyikötök már sebezve futott el arról a helyről, hol egykor álmainkat szőttük, de azért tudom, hogy sebzett szívvel is visszavágyik, talán még jobban arra a helyre, hol megsebeztek és sebet büszkén hordja, mert az első; — visszagondol a helyre, mert hiszen olyan kellemes a mult bánataira visszagondolni. — Én is azok közt vagyok, kiknek szívét megsebeztek, a kik gyakrabban gon-

zokogása közben kijelenti, hogy Szemere urat, ezt a nagy férfit, a „nem boldog a magyar” szálló ige szerzőjét nem méltányolja a magyar ifjúság, vagy legalább is félreérti! Nosza az Egyetemi Lapok ráront a Magyarország cikke után szegény Kemény Aladár, kisüti, hogy ő Krausz Aladár de genere Krausz, ledorongolja keményen, míg Szemere urat felviszi a hetedik égbe, s dicshymnust zeng nagy nevének. Kijelenti, hogy az irodalmi s rhetorikai szakosztály szégyenelve kénytelen a glossák apasági átkát viselni, mert sajnos Kemény Aladár de genere nem Kemény, de Krausz ott olvasta fel először. Ez még semmi! A cikk után a szerkesztő megjegyzéseket ír, melyben hasonló módon bánik el Kemény Aladárral, kinek egyik nagy bűne, hogy ezelőtt Krausz volt, s ez vagy gunyból, vagy Krausz felekezetének feltüntetése miatt zárjelben mindig követi a Kemény nevet. Majd azután szellemesen megjegyzi a tisztelt szerkesztő ur, hogy ne gondolja a „Magyarország”-miszerint Krausz ur nézetét az egész ifjúság osztja. Ohó, korántsem, hisz a glossák felolvasásakor csak *tíz zsidógyerek* tapsolt, az a *tíz zsidógyerek* pedig nem képezi az egyetem szellemi quintessenciáját. Ez a véleménye Krausz (Kemény) Aladár cikkéről.

Csodálatos, hogy a kolozsvári lapok szerkesztője, a kinek szinte van tán egy kis indiciuma s meg tudja válogatni lapja közleményeit, közölte az

dolnak vissza a boldog diákévekre, az első, boldog diák szerelemre.

Emlékeztek-e még arra, mikor mulatni egybegyültünk s megkérdeztétek, mi annak a lánynak a nótája? Én megmondtam, ti pedig elénekelteket: „Mit is ér a mi szerelmünk...” — Én meg rá gondoltam addig arra a szöke, kék szemű leányra, hallgatva nótákat, melynek minden hangja szívemhez szólt, melynek minden sora boldoggá tett. Azóta is ez maradt a nótám, talán mindig is ez marad, talán még énekeljük együtt úgy, mint akkor, a boldog diák években nálam, — nálunk...

Emlékeztek-e arra az éjjeli zenékre, mit magunk adtunk lopva, titokban, a miben egyötök is, másotok is részt vett hegedűjével, fuvolájával? — Mikor sorba jártuk az ablakaikat s végül oda mentünk az én ablakom alá s húztátok úgy, mint ha az én érzésemet vettétek volna kölcsön, mint ha magam rikattam volna a hegedűt.

Be sok szomorú napok teltek el azóta. — Ti,

átok alá vete t zsidógyerek cikkét, és csodálatos, hogy a cikket Debrecenben is helyeslőleg vették tudomásul, dicsérettel adóztak szerzőjének. És én azt hiszem, hogy az olyan magyar akadémián, hol a zsidó elleni gyűlölet nincs kifejlődve, a hol nem azt nézik, ezt, vagy azt ki írta, hanem hogy ez vagy az mit írt, Kemény alias Krausz Aladár zsidógyerekek által megtapsolt glossáit élvezettel olvassa mindenki s ha nem is minden tekintetben, de sokban osztja szerzője nézetét. A budapesti Egyetemi Lapok kiadását tehát a személyeskedés s mint nyíltan ki lehet venni, a zsidógyerek illetve a zsidógyerekek elleni gyűlölet inspirálta. Pedig nem jó dolog volna az, ha az egyetemi kör vezetősége Lueger-féle politikát üzne; de hogy hajlik felé, az tény, mert akkor nem ily célzattal jelent volna meg Pakots cikke s a tisztelt szerkesztő ur sem csatolt volna hozzá ilyen gúnyos, bántó hangú megjegyzést.

Ha ilyen irányban akar az Egyetemi Lapok haladni, úgy töröltesse a szerkesztőség a lap homlokán ékeskedő azon pár sort, hogy a lap a magyar diákság hivatalos lapja, mert antisemita irányú lap a magyar diákság hivatalos lapja nem lehet soha.

Különben e sorok írója megjegyzi, hogy kálvinista és nem zsidó.

Pakots József folytatja cikkét e számban is.

kik szanaszét vagytok a világban, de kiknek szívek azért az enyémmel összever, kiknek ugyan egy a kívánságtok: egymást viszontlátni, gondoltok-e még rám ti is annyit, mint én ti reátok? Eszetekbe jut-e az a kis lány, kinek ablaka alatt annyit muzsikáltatok, bár nem tudtátok, hogy kicsoda, csak azért, mert nekem jól esett?... Eszetekbe jutok, mért a rokon szívet, ha idegenbe téved is el, összehozza a közös gondolat, a közös érzelem; — hiszen a költőző madár is feltalálja a régi otthonát.

Hogy, ha majd egyszer ismét látjuk egymást, nézzük egymásnak megtört szárnyait, mely válásunkkor fel az égig készült, de megcsalódva ismét földre hullt, bekötözzük a mostoha kezeiktől lelkünkön ejtett fájdalmas sebet, boldogan ismét átöleljük egymást, mint akkor, mikor még búcsút vevénk.

* * *

Ha elmerengék kint a Duna partján, eszembe juttok boldog czimborák, boldog idők, meghiusult remények, szétfoszlott diák ábrándok.

Antal Iván.

Magyarosságra több gondot kellene fordítania, szép és érdekes cikke így élvezhetőbb volna.

Hirrovata rendes, megszokott.

Kolozsvári Egyetemi Lapok. Ünnepezt a múlt hónapban a kolozsvári ifjúság; ünnepe, mint örömmel olvassuk, szépen sikerült. Erről az ünnepről számol be bőven a lap, mely közli Kemény Aladár glossáit is. Keményt méltatlan támadásban részesítette a központ lapja, személyes élű cikket téve közzé ellene. El megtámadással szemben azt hiszem elégtételül szolgál, hogy ledorongolt cikke a kolozsvári lapban megjelent.

Pazaurek Ferenc cikket ír a kolozsvári egyetemen divó párbajmánia ellen. Azt hiszem, hogy ez majd minden főiskolának baja, s ezen már nem segít semmiféle cikkezés, mert hát az iljúi vér pezseg... pezseg!

Örömmel olvassuk, hogy a budapesti és kolozsvári reformpárt közt pactum jött létre sok tekintetben. Bizony kívánatos, hogy a budapesti egyetemen is a reformpárt legyen mielőbb az uralmon levő párt.

A „Debreceni Gyorsíró“-nak, melyről már röviden megemlékeztünk, eddig 3 száma jelent meg elismerésre méltó szép kiállításban és változatos tartalommal. Tartalma a három számnak: Előszó. Költemények: Álom, Acsay Lajostól, Őszi szellő, Nincs panasom... Kun Bélától; elbeszélések: Tiszteletes ur imakönyve, Juhász Sándortól. A gyorsíró, Korsós Zoltántól; szakecikke: A vitairásról, Madarassi Gyulától. A régi népek gyorsírásai és a Gabelsberger gyorsírás diadala, ford. Kopperman Gyula. Minden száma tartalmaz ezeken kívül vegyeseket, irodalmat s tudósításokat vidéki körök és egyletekről. Egyik cikke pedig „Debreceni műtársainkhoz“ címmel felhívás az összes debreceni gyorsírókhoz közös működés és közös versenyírás tartására, melyeket illetőleg az egylet már meg is tette az előkészítő lépéseket. Kitartást és sikert kívánunk az egyletnek e nemes céljához!

S. B.

Szinház.

Hétfőn, e hó 8-án „A vigécek“, Kövesi Albert énekes életképe került színre telt ház előtt. A kik nem a tartalmas dolgokat keresik valamely darabban, hanem szórakozni, mulatni, derült perceket óhajtanak szerezni maguknak, jól tették, ha megnézték „A vigécek“. A furcsábbnál furcsább hely-

zeteken, a darab komikus alakjain akaratlanul is jókat kacag az ember.

A vigécek Vidor, Haday, Sziklay, Rubos és Makray indulójukkal és játékuikkal sok tapsot arattak. Halmy Margit, Szabó Irma, Fenyéri, Püspöki, Tanay, Karacs, különösen pedig Kállay Lujza és Kiss Irén mindent megtettek, hogy minél jobban szórakozzák a közönség. Szentés a jammó énekest sok hűséggel adta.

*Kedden Lecocq*nak 3 felvonásos operettjét, „A kertészleányt” adták, ezt az igazán szép muzsikájú darabot, a melynek minden ízén megérzik, hogy milyen tehetség komponálta meg a zenéjét. Melódiai szebbnél szebbek, mint a minők Gaetán hercegsolói: „Esküsvöm szép szemeidre...”, „Csapodár vagyok mint egy királyfiú” és a „Dal a sirokról” kezdetűek. Hasonlóan Micaela hercegnő pajkos dala: „Uram, hát a feleségnek semmi se jusson?” s a melyek mellett gyönyörűen hangzott a kar néhány melódiája.

Serfözy Zseni (Micaela hercegnő) kedvesen játszotta meg a címszerepet. Méltó partnere volt Békéssy (Gaetán herceg), a ki szép hangjával, ének-számainak precíz előadásával kitett magáért. Méltán sorozhatjuk melléjük F. Kállay Lujzát (Josefa) és Locsareknét (Donna Scholastica). Sziklay, Beczkóy, Karacs Imre a régi jók voltak.

Szerdán „A bányamester”, Zeller Károlynak ez ismert jó operettje került színre.

Juhász Ilona (Fichteman grófkisasszony) ez estén bebizonyította, hogy ha megerősödnék a hangja, jobb erőt keresni se kellene nála. Hangja bár gyenge, de tisztán, kellemesen cseng, megjelenése, játéka finom, ment minden pikanteriától. Mellette a főbb szerepekben Serfözy Zseni, Locsarekné, Karacs, Békéssy, Sziklay, Rubos jól megállták a helyüket.

Csütörtökön Mosernnek 4 felvonásos vígjátékát, „A könyvtárnok”-ot adták.

Pénteken ismét premiére volt, sensatiós darab premiérje, mely rövid idő alatt bejárta Európa összes színpadjait, mindenütt erős hatást keltve. *M. Potternek* 4 felvonásos színművét, „Trilby”-t hozták színre telt ház előtt, a mely művével egyszerre híres emberré vált a szerző.

Merész munkát végzett M. Potter, midőn olyan dologra alapította darabját, a mely körül még most csak tapogatódzunk s a melylyel még sok idő múlva se lesznek tisztában az emberiség leghíresebb pszichológusai s ez a hypnotizmus sokat vitatott kérdése. Azon alapszik a cselekvény, hogy Svengali hypno-

tizálja Trilbyt s ezzel hatalmába keríti lelkét, egész valóját; rendkívüli akaraterejével Trilbybe, a kinek legszebb hangja, de a legrosszabb hallása van, átönti az ő finom zenei érzékét, művészi technikáját s a suggestió hatása alatt Trilby olyan precizitással, olyan szépen, olyan érzéssel és olyan meghatóan énekel, hogy a legegyszerűbb dalával is könnyeket fakaszt az emberek szemében. Sokat összeirtak, sokat kísérleteztek a hypnózissal, de még mindig eldöntetlen s szinte hihetetlen kérdés maradt, hogy terjedhet-e ennyire, lehet-e ilyen ereje a hypnotizmusnak, a mint M. Potternek ez a műve bizonyítani akarja sok tudással, éles megfigyeléssel és erős fantáziával.

Komjáthy (Svengali) kell első helyen kiemel-nünk. Nagy és nehéz dologra vállalkozott Svengali eljátszásával s fényes sikert ért el, mikor borzalmas hűséggel állította elénk ezt az ördögi lelkű, pénzso-vár, kalandor muzsikust. Partnere Halmy Margit Trilbyt, a szegény, naiv, tiszta lelkű, aranyos szívű Trilbyt annyi gyengédséggel, olyan finom alakítással játszotta meg, hogy igazán megérdemelte azt a sok tapsot, kihívást, a melyben Komjáthyval együtt részesült Bartha, Tanay, Vtdor, a három romlatlan lelkű, ideális fiatal angol festőt jól adták. Szathmáry (Thomas Bagot) most is művészettel alakított. F. Csigaházy Etel (Mistress Bagot), Haday (Geckó) jól játszottak.

Szombaton, Vasárnap és Hétfőn ismét a Trilby-t adták ugyanazzal a szerepkiosztással.

Kedden, 16-án *Guiseppe* Borus szerelmét adták közepes számú közönség előtt. A darab az újkor modern világában játszódik. Giulio Scarli nejét Emmát szereti Fabricio, egy bukott gróf fia. A nő viszo-nozza, de mindkettő tudatával van az erkölcsi kö-telességnek és mindegyik őrzi becsületét. Mindkettő szerelemre lemondó, majd felsíró, de tiszta, szenvedő szerelem. A férj rájön a viszonyra, a nő szökni akar a végső bonyolult helyzetben, de kis leánya vissza-tartja. Ez a keret, melybe be van illesztve a bukó grófnak s a korunk divatos mániájától a párbajtól egész hidegen tartózkodó Ranetti jellemrajza.

Vidor (Giulio Scarli) érzéssel, hévvel játszott; Fáy Flóra (Emma) kissé mesterkéltén alakított, Komjáthyhoz (Fabricio) szerepköre elégtelen volt, Szentés (Ettore gróf) több közvetlenséggel aknázhatta volna ki szerepének keserves könnyelműsége-t, Tanay (Ranetti) a tőle megszokott eleganciával játszott.

Szerdán Hennequin Alfrédnek pompás humorral megírt s a legkomikusabb helyzeteken alapuló 3 felvonásos vígjátékát adták félig telt ház előtt, pedig a darab nagyon megérdemelte volna, hogy tele legyen a nézőtér. A kik ott voltak, igazán élveztek, a mit legjobban bizonyít az az állandó derült hangulat, a mely a darab végéig fogva tartotta a közönséget s a mely néha egy-egy jóízű hangos kacajban, majd felzúgó tapsban nyilvánult.

Az előadás egyike volt a legjobbaknak. Szathmáry (Duproillon Edgár) elemében érezte magát. Szerepét az utolsó részletig kitűnően játszotta meg, alakítása valóban művészi színvonalon állott. Fenyéri (Szilveszter Jenő), Vidor (Kémidort Adolf), Tanay (D'Hervey Pál) a szerepeikben rejlő komikum teljes érvényre juttatásával állandó derűtségben tartották a közönséget. F. Csigaházy E. (Izabella) és Szabó Irmáról mint rendesen, most is csak jót mondhatunk, míg Szentés (Baptist) ez esti játéka nagy haladásról tesz tanuságot.

Sajnálattal tapasztaltuk, hogy a diákhely tá Tongott az ürességtől, pedig az ilyen darabot érdemes volna megnéznie az ifjúságnak.

Zoló.

Egyről-másról.

Volt nagy ribillió két héttel ezelőtt. A kis Reggeli Ujság valamelyik riporterjének fájt a feje és úgy ment el a színházba. Persze aszínészek rossz szul játszottak, a rendezés nem ért semmit, a zene hamis volt, szóval ilyen színházat még mióta a világ fennáll, nem látott a fennt tisztelt fájós fejű „referens” ur, kinek bizonyosan lapos volt a tárcája is. Miért is nem lehet csodálni, ha dühbe jött, mikor a diákság tapsolni mer...! Mit, ilyen komisz színészeknek ez a haszontalan diákság tapsol? — Megállj diákság! — Ronta pedig fel a riporter ur reszketve, lihegve, ollókkal diszitett, tintapettyes műhelyébe és megírá hatalmas förmedvényét: Klakk a diákhelyen” címmel. Arra a megtiszteltetésre természetesen nem számított, hogy ezért még ifjúsági gyűlés..., bizottság, opponálás stb. is lesz! Hiszen ő neki csak a feje fájt és bántotta a zaj; ebből csak nem lehet nagy dolgot csinálni. Tudhatná már az ifjúság is, hogy némely ujság milyen alapos komolysággal és jóhiszeműséggel szokta hiteit és megrovási kalandjait feltálatni! Pláne az igazság, az meg valósággal éltető elemök.

Vége is megérte a kis Reggeli Ujság riporterje vagy kije, (már a ki irta) azt a dicsőséget, hogy az ifjúság válaszolt cikkére, mit közölni szívesen megígérték a többi helybeli lapok.

Hanem azt nem mondták meg előre senkinek, hogy a válaszból itt is, ott is ki fognak csipegetni egy-egy pontot, hanem szépen megtették a kiküldött bizottság tudta és beleegyezése nélkül, úgy, hogy egészen másképp nézett ki a válasz az ujságban, mint a kézirat.

Az első riporter egy kicsit meztelenül disznált, a többi meg ennek az érdekében egy kicsit takargatott. — Nem először történik, nem is utoljára...!

Azért az ujságíróktól nem lehetett elvitatni, hogy ők mindig correctül járnak el! Hallhatta mindenki a Gallovich monstre párbaj tárgyaláson, hogy velök csak háromszori golyóváltással lehet, verekedni, annyira érzékeny önértetű emberek! Nohát egy kis kaesza, nagy lével feleresztve, hatalmas hangon megírva, egy kis mis-más a collega érdekében (nevökön neveztük az előbb) az nem árt senkinek...! (?)

Ismét zúg a tömeg, az ifjúság. Kitört a vihar teljes erővel Mintha csak orkán és égiháború csatogna s dübörögne a collegium falai között.

Beszél, ordít, kiabál egyszerre tiz is. Hát már arról aztán ki tehet, ha senki sem hallgatja a másikat. Akár csak az osztrák parlamentben. Jó hogy székek nincsenek a teremben, mert bizony este 7-től reggeli 2 óráig akár mind agyonverhetné egymást. Obstrukció, ostromállapot van a M. Irod. Önképző Társulatban! Nincs tekintély, nincs rend, hanem kabinet-buktatás. Le a tisztviselőkkel! Le a felügyelő tanárral!

Utóbbi felelősségre vonatik, előbbieket meg párbajban lekaszaboltatnak, lelövetnek, ha másképp nem lehet velök birni..., ha nem lehet őket leszavazni.—

Ugyanez a szél — úgy halljuk — megcsapta az énekkart is.

Eszünkbe jut az az idő, mikor az ifjúság közönyéről panaszkodtunk,... bezzeg most lehet fohászodni: hallgass meg uram Isten, de ne olyan nagyon?

E nevezetes gyűlések egyikén hallottuk a tömegből egész dicsekedve: „Ugye, csináltunk telt házat?”

Jellemző egy mondás!

Pedig tudhatnák uraim, hogy minden actiónak reakciója van.

Terrorizálni akarni a többséget: igen kétes fegyver, melynek jogosultságáról és komolyságáról szó sem lehet.

Komoly munka, becsületes törekvés, jelszavait követve: lehet eredményt, állandó eredményt elérni.

Az anarchia ellenben csak rombol...

A „Parturiunt montes” ezredéves historiáját nálunk meghamisították. A példabeszéd szerint a hegyek szülnék egeret, nálunk az egér mozdit hegyeket. Értvén természetesen az egér alatt nem személyt, hanem csupán bizonyos alapkörülményt, állapotot. Nevezetesen:

Az óramutatót néha a szél ide-oda, tovább, előre hajtja jóval a kelletténél. 2 és $\frac{1}{4}$ órát mutat a valóság, lengedez a szellő, moccan a mutató 3, 4, 5, 6, 7 órára, hirtelen mint a villám, egy pillanat s a világ másik végén szörnyűködnek, izgatják magukat, szaporítják a pletyka tárházát, vagy ha tetszik, elmerengnek ama nagy nép hős torok-erényén, duzzadt tüdő-szövevényén, dicsőhymnust zengenek, ünnepelnek...

Itthon meg csak bámulunk egymásra, jót nevetünk a világ felfuvott szappanbuborékján, mely semmiből lett, semmi lesz, mely iszonyuan üres valóság. S a magunk körében elkezdünk reducálni. Megnyugtatjuk magunkat. Nem 7, csak 2 és $\frac{1}{4}$ óráig beszélt a kollega, sőt közben 10 perc szünetet tartott, beszédje folyásának visszanyomásával mást közben interpellálni engedett; hogy világosabb legyen a tényállás, újra előlkezde, ezuttal a jegyzőkönyv egyes pontjait felolvastatván, s végre a közbeszólásoknál, mint kies oázokon időzött el.

De azért üdv és dicsőség! A rekord egy önképzőköré, egy iskoláé, egy országé, egy világé. — Tán a mennyországban is megdobbán az angyalok szíve.

A bolondos szél, az óramutatót elcsavaró hirszele pedig leng, suhan, sivit tovább... Éj idején megzörgeti ablakainkat, felrezenünk, egyet mosolygunk s jóízű, feledtető álomba merülünk. S a hol-

nap? Tárgyilagos hidegséggel lehűt, de talán kárpótlásul új szenzációt hoz... Ez a sors. Ki lázonghat ellene?

(□)

Vegyes közlemények.

Október 31-ikét, Luther Márton 95 tételének hírneves nagy napját, a reformáció első hajnalhasadását nagy lelkesedéssel ülte meg a Hittanszaki Önképző Társulat. Előkelő közönség tölté meg zsufolásig a főiskola disztermét, melynek soraiban ott láttuk Kiss Áron ev. ref. püspököt, Simonffy Imre kir. tan. polgármestert, Lengyel Imre egyházmegyei gondnokot, a theologiai tanári kart teljes számban, a jogi tanári kar képviselőjében egyedül Dr. Bartha Bélát. Különösen szép számmal volt jelen a hölgyközönség, a tanuló ifjúság is tömött sorokban tölté meg a karzatokat is. A főiskolai énekkar összhangzó, áhitatos megnyitó éneklése után Dr. Erdős József theologiai dékán tartott egy mélységes vallásosságú, szívet-lebilincselő, tanulságos, minden ízében remek beszédet; majd Kovács Zsigmond szavalta el nemes tüzzel Kun Béla 2. jh., lapunk szerkesztőjének ez alkalomra irt költeményét. Most ismét a kántus énekelt, hatalmasan, méltóságosan zúgott fel az „Erős várunk nekünk az Isten” magasztos dallama. Birta József 3. th. élvezetesen, csengő hangon olvasta föl Koppermann Gyula 2. th.-nak Kálvin nejről irt gondos dolgozatát, majd ismét a kántus énekszáma gyönyörködtetett, aztán Jubász Sándor 3. th. a theologiai „Közlöny” szerkesztője tartott felolvasást a protestáns mult sok szenvedése, küzdése, bajairól, különösen a gyásztizedről. Keserű elmésség, tiszta protestáns tűz, fájó büszkeség és mély ismeret jellemezték felolvasását. Soltész Elemér szénior szolt ezután az ünnepély céljáról, mivoltáról és jelentőségéről, szolt az ifjúsághoz egyszerűen, de meggyőzően, serkentőleg, felemelő buzgósággal. Végül közénéklés következett s a protestáns közönség áhitattal távozott a valóban szép ünnepélyről.

Kolozsváron az ev. ref. theol. fakultás szintén megünnepelte okt. 31-ikét előkelő és nagyszámú közönség jelenlétében. Először az ifj. Énekkar adta elő zenekisérettel Mozart: „Szárnyain az áhitatnak” című gyönyörű énekét, aztán Széll Jakab 3. th. mondott alkalmi imát. Máthé Samu 3. th. szemelvényeket olvasott föl Luther 95 tételéből, majd Kenessey Béla igazgató alkalmi beszédben emlékezett meg a reformáció nagy fontosságáról, szakavatott kézzel kidomborítván a reformáció megteremtőjének nagy alakját, a fénkölt Luther Márton lelkületét, hiven esetelvén e nagy fontosságú esemény egyes részleteit, bele szövé a reformációnak mozgató eszméit. Ismét az Énekkar énekelt zenekisérettel, aztán Farkas Károly 1. th. elszavalván Gegus Dániel eszmékben gazdag alkalmi ódáját, a XC. zsoltár közénéklése zárta be az ünnepélyt.

Eperjesen az ág. hitv. theol. testület okt. 31-iki ünnepélyén a műsor a következő vplt: 1. Luther diadal-

éneke, énekelt a theol. énekkar. 2. Elnöki megnyitó. Tartotta Schindler Márton test. elnök. 3. Október 31-ére, Vojtkó Páltól. Szavalt Droppa Soma. 4. Ima. Dr. Schilcher F.-től. Szövegét fordította Csengey Gusztáv. Énekelt a négy szólamú női és férfi vegyes kar, Szánik Ernő theol. énektanár ur vezetése mellett. 5. Emlékbeszéd. Tartotta Kázsley Béla. 6. Október 31-én, Csengey Gusztávtól. Szavalt Krafta Nándor. 7. Maradj meg kegyelmeddel. Énekl a theol. énekkar.

A lapunk javára tartandó felolvasó estély műsora végleg megállapítva a következő:

Első rész:

1. Ének. Előadja a főiskolai énekkar.
2. Megnyitó beszéd. Tartja nt. Ferenczy Gyula tanár ur.
3. Komoly szavalt. Tartja Keresztessy József.
4. Versfűzér a társulat tagjainak műveiből. Felolvassa Farkas Imre.
5. Hegedű I. Előadja Szilágyi Imre. Zongorán kíséri Ujfaluassy Géza.
9. Vig szavalt. Tartja Maklári Papp Ernő.

Második rész.

1. Ének. Előadja a főiskolai Énekkar.
2. Komoly szavalt. Tartja Virágos Sándor.
3. Felolvasás. Tartja Kun Béla.
4. Melodráma. Szavalt Juhász Sándor. Zongorán kíséri Ujfaluassy Géza.
5. Ének. Előadja a főiskolai Énekkar.
6. Vig szavalt. Tartja Boross Lajos.

Az ünnepély a főiskola dísztermében tartatik f. évi december hó 1-én, szombaton d. u. 5 órakor. Rendezi az Irodalmi Társulat. Belépti díj 40 kr., akad. hallgatóknak és középiskolai tanulóknak 10 kr.

A Magyar Irodalmi Társulat új alapszabályzatát a kiküldött hármas bizottság (Juhász Sándor, Osváth Ferenc, Kun Béla) elkészítvén, már a közgyűlés is elfogadta. Hevesebb vitát mindössze egy kis „jegyzet” okozott, melyet a bizottság szótöbbséggel a „lap szerkesztő és tiszte” c. rész alá akart beilleszteni, de melyet a közgyűlés szintén szótöbbséggel elvetett. Nagy Gyula 3 jh. ezt a tanári karhoz megfellebbezte s a jegyzet benn hagyását kérelmezte. A jegyzet épen lapunkat érdekli s így nagyon kíváncsian várjuk a döntést. Lapunk más helyén különben bővebben foglalkozunk e tárgygyal.

Ünnepet ültek a kolozsvári tanárjelöltek múlt hónap 19-én. Négy tudós tanárunk Dr. Abt Antal, Dr. Szamosi János, Dr. Finály Henrik, Dr. Meltzl Hugó 25 éves egyetemi tanári jubileuma alkalmából a redoute nagy termében díszgyűlést tartottak, a nagy közönség jelenlétében mondták el szerencsekívánataikat, adtak kifejezést őszinte örömknek s lelkesedésöknek. Ifj. Imre Sándor elnöki megnyitója után Abonyi Sándor tanárjelölt premontrei kanonok lépett elő, gondolatokban gazdag, lelkesedéstől áthatott beszédében méltatta a jubilansok érdemeit, rajzolta az ifjúság örömét. Dr. Szamosi János felelt a szép beszédre, kijelentette, hogy az ünne-

pet a szeretet ünnepének tekinti s ha más elismerést nem is nyert volna hosszas tanári pályája alatt, az, hogy az ifjúság megértette működésének irányát, elégtelenséggel tölti el. Majd tanártársai nevében is megköszönve az üdvözlést, hazaszeretetre, munkára buzdította az ifjúságot. Szőke Lőrinc hatásos ódája s Dr. Lechner rektor beszéde után a szép ünnep véget ért, legjobb impressiót gyakorolva a jelen levőkre. D. u. 2 órakor a központi szállodában bankett volt, melyen Kolozsvár színe-java megjelent.

Az eperjesi jogászok vívőkörében pártolásra méltó eszme merült föl, a melyet bizonyára lelkesedéssel karolnak föl mindenütt. Az egyesület köriratban akarja felhívni a hazai egyetemek és jogakadémiák ifjúságát arra, hogy alakítsanak kebelükben vívőegyleteket, a melyek lehetővé tegyék tagjaiknak a vívásban való olesó kiképzést. A ki ösmeri a testedzés fontosságát és tudja, mennyire elhanyagolt állapotban van az felső tanintézetekben, az csak örömmel üdvözölheti az eperjesi jogász vívőegylet eszméjét. — A kezdeményező egyesületet Meliorisz Béla és Dienes Gyula buzgó előkészítő munkálkodása után 1896. október havában alapította 41 joghallgató. A kezdet nehézségeit szerencsésen leküzdötte s szép virágzásnak néz eléje. Tagjainak száma 53, a kik közül a kezdők 2 frt, a gyakorlók pedig 50 kr. tagsági díjat fizetnek havonként. Ennek fejében használhatják az egylet helyiségét és vívőszereit mindennap délutáni 1 órától este 9-ig. A vívómester Kónyai Kiss Albert. Tiszteletbeli tagjai rajta kívül: Szinyei Merse István, Sárosvármegye főispánja, Dr. Horváth Ödön, a jogakadémia dékánja és Dr. Körtvélyesi Dezső, jogakadémiai magántanár. Vagyona jelenleg körülbelül 100 frt. Hivatalos lapja a Budapesten megjelenő: „Sport-Világ”. Ez évi elnöke Dienes Gyula II. éves joghallgató, a kinek buzgalma és rátermettsége maga is elég biztosíték a szerencsés fejlődésre. Hogy a tagokban mily nagy a lelkesedés s mennyire meg vannak győződve az egyesület szükségességéről, azt fentebbi eszméjük is igazolja. Ennek megvalósítása esetén lehetővé válnék, hogy évenként, talán a diák-kongresszussal kapcsolatban, országos vívőversenyt rendezzenek a magyar főiskolák hallgatói.

Szerkesztői üzenetek.

Fa tetején, Mióta megismertelek, Szőke Tisza vize.

A gondolat nem új, a hang azonban közvetlen, meleg, kár, hogy a rythmus több helyt megtörik. — Alkalomadtán esetleg valamelyiket felhasználjuk.

P. J. Nagyvárad. A tárcát közöltük; a vers is itt van köszönet érte. Kérünk máskor is és többet. A lap ment és megy.

Keményfi. Köszönjük szíves figyelmét, mai számunkban részben megvan a felelet.

M. J. A cikk intenciójával egyetértünk, de mai lapszemlénk folytán részben tárgyaltan. Szíveskedjék még egyszer elővenni s a pár nagyon is személyeskedő vágást a higgadtság szűrőjén átbocsátani s készséggel közöljük. Ha onnan méltóságot követelünk, mi is tartuk meg a magunkét.